

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptanulóknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő:

Dr. Molnár Gyula.

Megjelenik hetenkint kétszer: **vasárnap és csütörtökön.**

Szerkesztőség: Csendes-utca, TÓTH-féle ház.
Kiadóhivatal: Csendes-utca OLÁH-féle ház.

Közgazdasági ellenségeink.

Irgylik fölünk a jó aratást — és nem nézhetik azt a csekély fejlődést sem, melyet ez idén még oly szűk keretben mozgó iparunk nyert. Míg egy felől Romániában és Szerbiában az egész monarchia iparkivitele ellen folytatnak intenzív agitációt, más felől Ausztriában, nevezetesen Csehországban éppenséggel gyilkol, irtóháborút üzentek egyetlen ott is elközlő iparezikünk, a magyar liszt ellen. Míg e „testvérháborút” csak a „Narodni List” szította és a lármozók egyesgyedül az ifjú csehek táborából kerülnek ki, mely csupán elenyésző kisebbségben tartalmaz komolyan vehető, számat és súlyt tevő elemeket, addig megvett mosolyfal lehetett nézni az ép oly fejtelnen mint szivtelen, minden helyes belügyi politikát s minden keresztény testvériséget megtagadó üzelmeket. Ámde immár a „Hlas Národa” is, Rieger Lászlónak s a cseh reichsrathklubnak bevallott hivatalos közlönye is nekiállott e nemes munkának és licitálni kezd az ifjú cseh közlönyvel a végből, hogy melyiknek sikerült jobban boldogdál tenni a saját népképet, jobban meglátni a köteleket, mely a monarchia két államát egymáshoz fűzi. Ezen jeienséggel szemben a magyar közvélemény is kénytelen eddigi passivitásából kilépni és a cseh politikát ok részére kissé alábbra akasztani a dualistika tizparancsolatát, melyet úgy látszik már rég nem olvastak.

Nem is nemzetgazdasági okokból szükséges ezt tenni, hanem politikai okokból. Nem azért szólunk föl, mivel Magyarország valami nagyon jelentékeny kárt szenvedne az által, ha sikerülne is Prágában az inscenizozott „lisztheezes”. — hiszen Ausztria valamennyi koronaországja között éppen Csehország csaknem az egyedüli, mely fedezni bírja gabona-szükségletét a maga terméséből, sőt jó esztendőben még kivitele is van, és ily módon nem is nagy fogyasztást veszítene a magyar liszt benn: hanem azért, mivel ezen ellenségeskedés megtorlást provokál és az által megrontja egyrészt Magyarország és Ausztria között a barátságot, de visszatart oly dolgokra is, melyek az egész monarchiának külső államokhoz való viszonyát érintik.

Nézük csak, hogy ne is menjünk tovább, hanem megmaradjunk az eddigi is már megnevezett tényezők

szűkebb keretében, nézzük csak, mivé fejlődhetnek a dolgok, ha Magyarország és a magyar kormány arra adná magát, hogy megtorolja a cseh rakonezatlanságot. Hova lennének a cseh vászon-, posztó-, üveg- s egyéb nagyiparosok, ha Magyarországon a közönség arra szövetkeznék, hogy ne vegyen cseh eredetű vásznat, posztót, üveget s.b.? Hova lennének a nagy cseh ezukorgyárak, ha a magyar kormány az úgynevezett „kiegyezés” még hátralevő, megoldatlan részénél, mely éppen a ezukrot illeti, eschliparitót magatartásra helyezkednék? Végül mi fejlődnek abból, ha Magyarország a kolesi államok irányában egyedül és kizárólag a magyar agrár érdekeket akarja megvédeni és az iparezikkek kivitelét, melyben ugyis Ausztriát az oroszlanrész, Magyarországé csak morzsányi, háttérbe szorítaná?

Nem akarjuk e thémát tovább kifejtetni, csak figyeztetni akartuk a cseh urakat arra, hogy hová vezethet az ő értelemetlen „heezzük”, és arra is, hogy a magyar társadalom, de a magyar kormány sem fogja megtorlás nélkül tovább tűrni ezen „irány” fejlődését.

Tehát úgy Csehországnak magának, mint az egész iparos Ausztriának, de az egész monarchiának jól fel-fogott érdeke kívánja, hogy Rieger urék tértítsék eszükre embereiket.

Megyei s helyi hírek.

* **A mi bölcsésznünk.** A „Fővárosi Lapok” 208. számában „Hazai irodalom, művészet” rovatban következő közlés foglaltatik: Bölcsészeti pályaművet. Schmitt Jenő Zomborból helyreigazítások arról értesít minket, hogy a berlini filozófiai társulat pályáját nem nyerte meg, mert ezáltal nem illeték oda senkinek. Az ő pályaművének kitérítése abból áll, hogy a társaság által leendő kiadását a szerző beleegyezésével tették függővé. Ez is szép eredmény. De még szebb a kitűnő bírálók ama közözetet nyilatkozata, mely szerint: a filozófiai társaságok becsületére és díszségére válik, ha a munka az ő kezdeményezése folytán jött létre. A mű a Hegel filozófiájáról szól. A berlini társaság titkára azt írta róla, hogy a szerző genitálisa elkábítólag hatott rá. Mindezt Schmitt Jenő nem említi hozzánk írt szerény levelében. De mindezt ki van nyomtatva nemetországi lapokban. A pályadíjat a mű ezért nem nyerte meg, mert bizonyos bölcsészettörténelmi kivitelek

nem tartottak elég részletezőknek, a conventionalis irányoktól eltérő nézetek fejtegetésében pedig néhány pontot homályosnak találtak. — A „Posti Napló” ugyanezek Schmittre vonatkozólag a következőket írja: Figyelemmel szokván kísérni a politikai lapokban, közelitnek egyéb mozzanatait között az irodalmi jelenségeket is, valóságos benső öröm töltött el, midőn egy becses lapjában, mint más hírlapokban is Schmitt Jenő honfitársunk Berlinben kivívott irodalmi diadaláról olvastam. De a mennyire örvendem e ténynek, ép annyira megdöbbenett, mondatnám elkésierített azon körülmény, hogy ilyen tehetség nálunk nagy Magyarországon 35—38 éves koráig, mint ezt becses lapjában Dr. Budai József úr ezikkéből olvassom, nem bírta a vidéki törvényeségi irónkságnál többre vinni. Valóban elszorította a dolog! Hát oly nagy számmal vannak nálunk a tudók, különösen pedig a filozófiai szakban, hogy oly könnyen nélkülözhetjük a tehetségeket? s oly kitűnő erőket vannak már a filozófiai tanszékék egy a fővárosban, mint a vidéken, egész általánosságban ellátva, hogy oly egyénre, mint Schmitt Jenő, azok körében már semmi szükség sines? Csak néhány napja olvastam, hogy mily nagy számu tanszék jött betöltés alá, egy a fővárosi mint a vidéki középiskoláknál, hát nem lehetett volna Schmitt Jenőt ezek valamelyikénél tehetségét hasznosítólag elhelyezni? S ha talán kikerülte a kultuszminiszter különben öber figyelmét, azt hiszem, a magyar sajtó és ebben mindenek előtt, minden szépet és jót felkarolni szokott becses lapja, csak nemes hivatást teljesítene, ha a magyar cultura érdekeit különben igazán szíven viselő kultuszminiszterünk s egyáltalán az irányadó körök figyelmét ráirányozza arra, hogy nálunk, úgy látszik, nemcsak a „költés és a sorsharag” de „a valódi tudós és a sors-harag” is ikertervezek.

* **Iparművészeti társulat.** Trefort Agost közoktatási miniszter, mint az iparművészeti társulat elnöke, a hazai iparosokhoz a következő felhívást bocsátotta közre: Tisztelt uram! A magyar iparművészeti társulat rövid fennállása alatt is számtalanszor tapasztalta, hogy a hazai megrendelőik csak azért fordultak megrendeléseikkal külföldhöz, mert nem tudták hogy az általuk öhajtott tárgyakat itthon is beszerezhetik. Alttal hazai iparművészeti társulatunk a közönségnek egyik mellőzötlen föltétele, hogy fogyasztó közönségünk tárgyjelvénye legyen afelel, — a művészeti iparnak mely agait és kik üzük, s mely művészeti tárgyak készülnek itthon és kik készítik azokat? Ily uton lehet a hazai vásárló közönség figyelmét állandóan saját iparunkra irányozni s elérni azt, hogy a közönség a magyar iparművészet termékeit megismerje s azokkal megbarátkozzon. Így lehet elérni másfölet azt, hogy a hazai művészeti ipar a közönség részéről elismerésre és ezzel együtt a szükséges támogatásra találjon. Ez ökből társulatunk választmánya

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Heime dalaitból.

I.	II.
Egy fenyő áll...*)	Mások, ha válnok kell...
Egy fenyő áll elhagyottan Északi vidéken Hó és jég fehér lepellel Betakarta régen.	Mások, ha válnok kell, Kézét szoritának, S rígtől kínnyezel kezd a szem, Sóhajta az ajak.
Távol napkelet honába Rövedezik álma, Ahol forró sziklafala Áll egy árva pálma.	Mi is válnok s nálunk a köny, A sóhaj elmaradt; Csak később kifnyezett a szem, Sóhajta az ajak.

FATAJ SÁNDOR.

MARTON PAL.

Bajai fény- és árnyképek.

— Bajok és a minste —

I.

Senki se mondja, hogy nincs nekünk bácskaiaknak önmagunkról elég mondani valónk.

Van hál' istennek. Ez a mi megénk egy külön ország, melyet jogunkban áll különváltan szemlélni, mert az ő határai egy-szersmind választóvonalat képeznek a többi megyék speciális erkölcsi, szokásai, életmódja, faji-jellege s társadalmi élete között. A miénk elít egészen a többitől. A miénknek meg van a maga originalitása, specialitása, sajátosság arculata, a melyről felismerhető, a melynél fogva mással ösze nem téveszthető.

Bácska! Ez nemcsak egy megék, hanem egy eszmét is jelent. Nem mondom, hogy a kulturális haladás magasos eszméjét, — nem mondom, hogy valami hangzatos jelszó a civilizációz küzd-terén, hanem azért egy eszme, melyből az ő magyarság szelleme sugárzik ki, melyben elősebb körvonalakban láthatók a faji erények s bűnök, fény- és árnyoldalak.

Bácskai ember! Ez egy valóságos ezim, mely jogot követel magának előtérre léphetni, mely sokszor elég arra, hogy a társadalomban felvitéssünk, hogy fölkaroltassunk.

*) A „Vasárnapi Újság”-ból.

Ez a titulus egy egész jellemrajzot foglal magában. Egy „bácskai ember” egy tisztára kifejtett fogalom.

Föl lehet tételezni a priori, hogy ez az ember legalább is egy kedélyes, jó ezimbora, s ha egyebet nem — mutatni bizonyára tud. Pedig az öns érdekek harcából, hol verejték hullása közben aknázzuk ki saját javunkra mások gyengéit s már-már megcsontozdik az egoizmus, — még az is érdem, ha valaki annyira önzetlen, hogy színt' mutatni tud. Ugy mutatni, mint a hogy a „bácskai ember” szokott...

Szóval — nekünk lehet magunkról beszélni s beszéltetni. S ha már alaposan ismertettük a zulu-kafferek erkölcsét, s olvassuk tudomány-szonjial Stanley utazásait, vessünk egy pillantást a mi városainkra s községeinkre is. Egy egész kötetet lehetne teleírni mindegyikéről. Városaink telides-teli vannak nevezetességekkel.

Szabadkának 3 nyolezasa, Zombornak angyalvára, Zentának polgármestere van. Ezekhez egész legendák fűződnek.

És a nemes-militárii harangozó-választás, a bajmoki jegyző-krízis, szivacei fából faragott pap, sztanisúti esend-élet, új-verbázi községi parlament, apatini politikai meggyőződés, palánkai kiállítás, kiz-hegyes-szeghegyi esataenök, kulai honszerenlem, hodsjái civilizációz — és a többi görög — mindmegganyvi dráma-anyag Czip-pée Ferenc számára.

Meg is hagyom, nekí vagy annak, a kinek több gusztsza van hozzá, mint nekem. Csak egyet tartok fönn magamnak, egyet én akarok megénekélni, s ezt nem adom oda nektek bácskai írórtások, nem a félvilágért sem.

Bajáról én dalok nektek.
Gyűnjök anyagot számotokra s átalodom az egész Bácskát, hogy esinádjátok róla hőskölteményeket s balladákat.

Üssétek föl a 3 nyolezast s zengjétek diés-hymnuszt az angyalvárról.

Nem irigylem töletek még a szivacei fából faragott papot sem. Tietek az egész.

De Baját nem adom, ez az enyém, arról le kell mondanotok, avagy velem egy huron pendültötök; mert Baja nem olyan város, mint a többi, Bajja ennek a megéknek a drágagyöngye. Kihalásom a ha nem tudja tollam fényét visszaadni, rajtatok a sor, — eszsoljátok ki...

Bizonyára nem fogtok velem együtt a melyébe nézni. A melyben mindig vegyest találhatni salakot s drágakövet, csak a felelet fénylik tisztán, s a ki nem ért velem együtt, annak kölesön adom az én szememet, melyek ideális magyaslából, jóindulattal s egyéni érdeklődéssel tekintene alá, s hullamzó kristály folyót varázsolnak oda, a hol a nyári naphan pirázó poéséta van s aszfaltot olvasztanak a zeg-zugos sétány idomalan porondjára. Nem próza az, amit én Bajáról mondok, hanem költészet, de én fanatikusan idealista vagyok s elhiszem utólfára magam is, amit így szent ihlettel, költői kéjmóroban fillentek.

Szép ez a kis város, — szép így szemlélve, a bentöltött kedves napok emlékeinek józói hatása alatt. — Szép — ha sutba dova a gondokat, lerázva az élet minden terhéit, jóllakott gyomorral végigsétálunk benne. Ösinosak, rendezettek az utcák, hivogató arczsal mosolyognak felénk a házak fényes ablakai, — s még a zirczi papok háza is vendégszerető öthont sejtet.

A félig nyit kapuk mögött egész virány táru elénk, kies pázsitok terülnek el, körülveve illatos cserjékkel, befelitte virágokkal, s elmenet megúti az orrunkat a langy ambrózia-illat.

Minden ház egy kis oáz, melybe a forró nap hevétől jól esik elmenekülnök. S a fűtérek szibongó zaja élénk kereskedelmi forgalmat tünetnek elő. Üzlet-üzlet hátán ül, — s a hetivásárosok telonsága egy kis fővárosi Szent-István-ünnepele.

Hát még a Sugovicza víze, egy kis vézna születte a nagy Dunának, mely testvéreleg folydogál ösze a Ferencz-esatorna habjaival s gyonge hátán kis hajókat ringat.

Egy kis kikötő en miniature...
Vig esónakok járnak-kelnek benne, propellerek fiézánkolnak ides-tova, s idomlatan bárkák lötyögnek alig észrevehetőleg előbbre.

A magas partól primitív deszka-lépcsők vezetnek le, melyeken regtől-estig vidáman rajzik a fürdő hölgy s férfi-közönség, s esolnokon ezetnekkel melyben be a fürdőházig.

Csendes sziget szerénykedik gyér fasoraival a „kikötő” szomszédságában, hol sokszor vijan cseng a pohár s szól az ének, sőt Terpsichore is tanyt' át rajta.

De mindenek fölött kedélyes a nép, mely Baját lakja. — Kedélyes, humoros, életvidám, pajzán és jóindulatu. A találkók nem színelnt nyájassággal köszöntik egymást s egy nemével a sajátos modornak folytatnak egymással beszélgetést.

ez évi május 17-iki ülésén indítványomra elhatározta, hogy a művész iparnak hazánkban gyakorlati összes ágról s a művészi iparnak foglalkozó iparosokról részletes kimutatást állt össze és pedig úgy, hogy az egyes iparágak keretében működő összes művészi iparosok tevékenységét közvetlenül az illetéktől szerzi a biztos adatokat. A munkálat elkészítésére a választmány Jakabffy Ferenc építész és Pasténer Gyula társulati titkár bízta meg. Arra nézve, hogy mi módon lehessen eme kimutatás legnagyobb elterjedését elérni, hogy az a magyar közönség minden rétegébe eljusson, a társulat választmány a munkálat befejezte után fog határozni. Hazai iparművészetünk érdekében ama kéressel fordult tehát tisztelt uraságodhoz, legyzen szives rendelkezésünkre bocsájtani saját személyére és iparára vonatkozó, a kimutatáshoz szükséges adatokat, melyek az alábbi kérdőpontokban megjelölhetnek. Hazafias áldozattal Trefort Agoston elnök. — A felhívás szétküldése még e hó folyamán be fog történni; a kik netán tövédsébe, noha igényt tartanak rá, ilyeneket nem kaptak, sziveskedjenek a társulat titkári hivatalához (Andrássy-ut 67.) fordulni.

*** Borbélyok országos értekezlete** lesz augusztus 23-án Budapesten az országos iparegyesület nagytömegében. Az értekezlet célja a borbély- és fodrászpar szabályozás és különösen, hogy a borbélyok által gyakorolt, kisebb szabászat, mint madly-rakás, sebkötés, érvágás stb. ne szorítottak meg még jobban. Ez ügyben felkérünk a következő sorok közlésére: „Programunkat a következőkben állapítottuk meg: 1. Augusztus 23-án a vidéki szaktársak fogadtatása a testület helyiségében (IV. Sebestyén-tér 7. sz.) ahol az elszállásolási bizottság, egész nap szaktársaink rendelkezésére áll. 2. Ismerkedési estély ugyanezen napunk estjén. Tanácskozáskor: 1-ő nap augusztus 23-án. Az értekezlet kezdete reggeli 9 órakor az ország. iparegyesület nagytömegében (VI. út-utca 4. sz.) Napirend: a) Megnyitó beszéd József Péter testületi elnök által. b) Előnök, alelnök és jegyzők választása. c) A fogházás. Előadó: Mezey Péter és Reisz Antal. d) Kis szobrászat. Előadó: Mihelich József. Esti 8 órakor társas vacsora. 11-ik nap, augusztus 24-én. Az értekezlet folytatása reggeli 9 órakor. Napirend: a) a házalás és kontárkodás. Előadó: Jozsef Péter. b) országos iparos segély és nyugdíj-egylethez való csatlakozás. Előadó: Gelléri Mór a budapesti borbély- és fodrász ipartestület parlamenti biztosa. c) Vidékre szakmai egyetlek alakítása. Előadó: Pollák József testületi jegyző. d) a borbély és fodrász tanácsoknál a vasárnapi iskolázatásról való felmentés. Előadó: Pollák József testületi jegyző. Esti 8 órakor: a budapesti fodrászegylet önképző egylete által rendezett táncéjszaka. Tüdnivaló. 1. Első sorban kértnék a vidéki szaktársak pontos czimük megadását a bizottságot arról értesíteni, hogy mely városi társaságra (vagy hajón) kell utaznia, hogy a kedvezményes menetdíj jegy elküldhető legyen. 2) Olesó tisztességes lakások az elszállásolási bizottságnál (IV. ker. Sebestyén-tér 7. sz.) lesznek előjegyzve, a mely bizottság az elszállásolási gondoskodik. Miért is kérjük vidéki szaktársainkat, hogy idejökön értesítsék a bizottságot: van-e lakásra szükségük, hogy az elszállásolással fennakadás ne történjen. 3. Az értekezletre még folytonosan jelentkezhetni. Részvételi díj, mely a költségekhez való hozzájárulás czimén a vidéki szaktársak által fizetendő 1 frt. 4. Az 1 frt részvételi díj, nemkülönbön bármely az értekezletre vonatkozó levelek. Reisz Antal értekezleti pénztárnokhoz Budapest IV. ker. kalap-utca 12. sz. küldendő. 5. Az országos értekezletre való belépésre, igazolási jegyek a bizottsági tagoknál kaphatók. 6. Vidéki szaktársak, kik bármely tárgyban előadóként közreműködni ohajának, sziveskedjenek ehhez szándékukat a bizottságnak bejelenteni. Midőn az országos értekezleti nagy bizottság a végleges meghívó kibocsátását elhatározta, szükségesnek látta, hogy újabbán elfoglalt álláspontját a t. szaktárs urakkal közölje — mennyiben ugyanis a Németországban beszerzett, az ottani viszonyokat híven esetelő adatok értelmében, nem egyetemi tanfolyamot kérünk, (mert ezt ugyis nehéz lett volna kiszékölni), hanem azt, hogy miniszterlogó helybenhagyását és ajánlott tankönyv alapján szerzett sebészeti ismeretekből, minden városi tisztá forvosa előtt vizsgát lehessen tenni. Ezzel az értekezlet feladatát sokkal könnyebbé vált, mert most már a siker eléréshez több a remény, az egész ügy világszerte és kérelmetik a mostani viszonyok között nemcsak jogosult, hanem annak teljesülése általános érdekből is kívánatos. Hivatkozhatunk e tekintetben a múltval ország hasonló intézkedéseire, és ha a nagy Német-Ország borbélyait a fogházásra és a kis sebé-

szetre taníttatja, sőt vizsgát is enged nekik e tárgyban tenni, akkor mi is méltán remélhetjük, hogy a magas kormány méltányos kérelmünket meghallgatja, és annak helyt is ad mert csak tarthatlan viszonyaink elkerülhetlen rendezését akarjuk. Végül ismételve felkérjük egy a vidéki, mint fővárosi szaktársainkat, hogy a jó ügy érdekében, minél számbamos jelenjenek meg értekezletünkön; hogy annak eredményei a megjelentek impozáns számára való tekintetből is — biztosíthatók legyenek. Az ország. értekezlet előkészítő bizottsága nevében. Kelt Budapesten, 1887. évi június hóban. Tisztelettel: — Az elnökség.

*** Hymen.** Georgievits Koszta, a helyb. kereskedelmi és iparbank penztárosa jegyet váltott Bugarszky Darinka kasszonyra. Bugarszky Miklós városi tisztviselő kedves leányával.

*** A főtévezpróba.** melyet Landau táncmester szombaton este tart a Vadászúrtban, szülő tánc is lesz. Azon négy kis leány, a kik, a vasárnapi műkedvelői előadás dalművében a balletet lejtették a főpórnán is bemutatják azt, mivel Landau tanította be őket. Ezenkívül még szülő oláh-táncot is fognak táncolni a leánykák.

*** Hymen.** Kósa János b. bodrogmegyei árvászeki öltök jegyet váltott Harlikovits Janka kasszonyra. Baján.

*** A mohácsi diadal évfordulója.** Augusztus 12-én lesz kötszáz éve annak, hogy I. Károlyi Károly Mohácsnál megverte a törököket. Háromszázhatvanegy évvel ezelőtt. 1526-ban történt a gyászos mohácsi ütközet, melyben a magyar nemzet java hátravetett oda. Azután másfél századon keresztül nyugott az ország a török iga alatt, míg nem megfordult a kocka és a magyarnak sikerült megőrizni a felhód hatalmát. A török hadak egymásután szentvérték vereségeket és többek közt Mohácsnál is esatást vezettek. — Ez a győzelem volt a mohácsi vész megtorlása. — A csata napjának kötszázadi évfordulóját fényesen meg fogják ünnepelni Mohácson. A 25 tagu ünnepi bizottság Sey Lajos, mohácsi fősoldárgábró elnöklötte alatt már meg is alakult. Az ünneprely, melyet Mohács mezején fognak megőlni, meghívják a történeti társulatokat is.

*** Palics fürdőből:** kimutatás f. é. július hó 23—30-ig terjedő hetéről. A lefolyt heten Palicson 3460 átnatuz vendég fordult meg, az állandóan ott tartózkodók száma 418. Ugy a fürdőudvar, mint a környező villák összes lakosai még mindig tele vannak vendégekkel. Kiadtak összesen 3032 fürdőjegyet, ebből 2397 hideg fürdőre szolt. A tó vize 21—25 fokai (R) meleg volt a lefolyt heten a levegő átlagos hőmértéke: 24 fok (C) A barometer folyton „szárazat” mutató magasságban állt, 22-én d. u. ocsének nyomra. Ozont 5—6 közt jeleztek.

*** Ismétlő fegyverek a hadseregben.** A gyalogsági és vadász-csapatok számára szükséges ismétlő fegyverek összes szükségletének idejékorán való szállításra a közös hadügy-miniszter végleges szerződéseket kötött. A magyar valamint az osztrák honvédelmi miniszteriumok hasonló fegyverszállítási szerződéseket eddigre még nem kötöttek.

*** Megesalatra.** Kövesy Erzsébet mármaros-szigeti illetőségű 20 éves hajadon, bajai pénzérmő m. hó 28-án a bajai Bayer-féle vendéglő előtt gyufáról leatott oldatot ivott, s azután elindult barangolni. Barangolása közben a rendőrség előtt feltűnt gyanus magaviselete, és miután a mérgezés esete megállapított, a kórházba vezették, hol a rögtön alkalmazott orvosi segély életét megmentette. Tettenék oka: a szerelemben történt csalódása volt.

*** Az újvidéki selyembővevő állomás** összesen 41.708 kgr. gubó váltott meg, 43.344 frt értékben — tehát 21.011 kg. és 22.196 frrtal több mint tavál. Ebből Újvidék területére 2568 kg. eskik 2692 frt értékben. Említésre méltó, hogy a fonó-gyár f. é. ápril 21-ike óta 340 — köztük 110 olasz — munkásnőt foglalkoztat s eddig 3100 kg. selyem gyártott 75.000 frt értékben.

*** A magyar kereskedő ifjak** által Kolozsvárt aug. 14-én báró Kemény Gábor 6 Nagyméltósága védnöksége, Nagyságos Sigmond Deszö ország. képviselői tiszteletbeli elnöksége alatt tartandó harmadik országos kongresszusnak programja: Első nap augusztus 13-án. 1. Este 6 órakor az erdélyi részek egyes vidékeiről jövők fogadtása és elszállásolása. 2. Este 9 órakor ismerkedési estély az Erzsébet-szálloda kert helyiségében. Második nap augusztus 14-én. 3. Reggel 7 órakor a Budapestről. Szabadkáról és Aradról indított különvonatok érkező vendégek fogadtása, díszbevonulása a városba elé, hol Nevelészvar szab. kir. város polgármestere a vendégeket a város nevében ádvözi. Elszállásolás. 4. Reggel 9 órakor, reggelizés Nagy Gábor helyiségében. 5. Délután 10 órakor istentisztelet a fitéri nagy templomban. 6. Délután 11 órakor a kongresszus megnyitása a városi vígadó termében. a) Alkalmi dal: előadja a kereskedő ifjúsági daleylet. b) Megnyitó beszédek. c) Alakulás. d) A napirend letargyalása. 7. Délután 4 órakor díszbezzel a Polgári Lovdára nagytömegben. 8. Este 7 órakor színházi díszelőadás. 9. Este 10 órakor ismerkedési estély az Újvilág. Stadler és Erzsébet-szálloda kert helyiségében. Harmadik nap augusztus 15-én. 10. Reggel 7 órakor reggelizés Nagy Gábor kert helyiségében. 11. Reggel 8 órakor megtekintés az erd. ország. múzeumának és a múzeumi regisztrárnak, kereskedelmi akademiának és nagybók tanintozetnek, Matyas király színházának és a város több nevezetességeinek. 12. Reggel 9 órakor a kongresszus folytatása a napirend formaradt pontjainak letargyalásával. 13. Délután 4 órakor társas ebéd az Újvilág kert helyiségében. 14. Délután 4 órakor nagy néptűnne a setatere. 15. Este 8 órakor főnyes táncéjszaka a Polgári Lovdáz összes helyiségében, kettős zenekar mellett. — Napirendre a következők: 1. A magyar kereskedő ifjak országos szövetségének első közgyűlése. Tízgyűlés az enközgyűléshez: a) Elnöki megnyitó beszéd. b) Jegyzőkönyv hitelesítő kiiktatása. c) az ideai választmány és számvizsgálók jelentése s javaslataik tárgyalása. d) A jövő évi költségvetés megállapítása. e) Notalini indítványok tárgyalása. g) Elnöki zárás. 2. Kereskedelmi szakoktatás. Előadó Kiss Sándor, a kolozsvári kereskedelmi akadémia igazgatója. 3. Kereskedelmünk magyarostánai eszközeiről. Előadó dr. Bekéssy Károly. 4. A hazai ipar védelme a kereskedelemben. Előadó Binder Lajos, elváltásügyi ipari felügyelő. 5. A keleti kereskedelemben való hivatásunkról. Előadó Sztrényi József, a brassói kereskedelmi és iparegyesület titkára. a „Brassó” szerkesztője. 6. Esztelg megjelentető előadások. — (A magyar királyi államvasutak összes állomásaiakon (viciánális vonatok kivételével) közvetlenül Kolozsvárig szolt 14 napig érvényes 55% meorséket menettéri jegyeket adnak ki azon kikötéssel, hogy a esztalozó állomásokon túl a külön vonatok tartoznak használni. A magyar államvasutak vonalain a menettéri jegyek 14 napi érvényességgel bírnak. A fenti külön vonatokhoz való esztalozásra a többi vasut-igazgatóságok is kedvezményt engedtek.

*** Gyászjelentés.** Alóírottak szomorodott szívvel jelentik a felejtendő nő, illetve anya, nagynya és testvér Lóschitz szül. Grünbaum Juliának folyó évi augusztus hó 1-én életének 60-ik, boldog házasságának 38-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos kimúlását. A boldogultnak hullt tetemei folyó évi augusztus hó 2-án, délután 4 órakor fognak a bezdáni izr. sírkertben örök nyugalomra térni. Aldás és beke lengyen pora! Inlitt! Lóschitz Ignác né férj. Dr. Lóschitz Lajos, Lóschitz Béla, gyermekei. Lóschitz Alice unokája. Schöffler szül. Grünbaum Amália, Grünbaum Jakab, Grünbaum Fanni, Rigócz szül. Grünbaum Janka, Grünbaum Pünkös, Fürst szül. Grünbaum Mari mint testvérek. Lóschitz Lajosné szül. Spitzer Szidónia, Lóschitz Bélané szül. Mikó Zsófia menyei. Schöffler Salamon, Rigócz Mór, Fürst Dávid, sógorai. Grünbaum szül. Ocher Tini, Grünbaum szül. Lichtensteru Berta, Grünbaum szül. Igusz Mina sógorói.

*** Hódásghon** az utjonnan rendszeresített tanítói állásra pályázat van hirdetve aug. 25-iki határidővel. Az állás 500 frt évi fizetéssel lesz javadalmazva, lakbér 52 frt 50 kr.

*** Hymen.** Weiss Béla, kinek előjegyzését már annak idején jeleztek f. hó 14. d. u. fel 6 órakor vezető oláhok Koch Juliska kasszonyhoz Szegedon. Fogadják előre is ádvöztelnek.

*** Szőlőink végveszedelme.** Szomorú hírt tudat a földművelési miniszter a törvényhatóságokkal. A szőlőpusztító filloxera ugyanis oly nagy mérvben terjed az egész országban, hogy az ország különböző vidékeiről napoként oly sok távirati jelentés érkezik a miniszterümba, melyekre most már a távirati sürgősségnek megfelelő gyorsasággal intézkedni lehetetlen. Elműfogva a miniszter hatályon kívül helyezi ama korábbi rendeleteit, melyben utasítja a hatóságokat, hogy a filloxera felfélszéről hozzá azonnal távirati értesítést küldjenek, ellenben meghagyja, hogy a vész konstatálása után azonnal kimértó irásbeli jelentést tegyenek.

*** A zentai kir. járásbíróságnál** egy albárai állásra pályázat van hirdetve.

*** Pályázat** van hirdetve Gákován a rom. kath. népkölközni tanítói állásra. Pályázati határidő aug. 30. Fizetés 300 frt. lakbér 50 frt.

Hétfőn délután az a hír járta be a várost, hogy a Husveth-féle szálláson a még eszeletlen gabona lágokban áll. Nagy ijedelmet okozott a hír, mert némi szelű is mutatkozott. A tűzoltó lakantáról azonnal kivitték a szerkesztőket, hogy az oltási kísérleteket megtegyék, s csak midon kiertek, látták, hogy a gabonában semmi kár nem esett, csupán egy kazal száraz és két nagy kazal száraz esett állózatul a pusztító elemnek. — A kár mintegy 5—600 fitra tehető.

*** Bács községben** 360 frt fizetéssel javadalmazott aljegyzői állás van üresedésben. Pályázati határidő e hó 12.

*** Gyilkos örült.** Budapesten általános feltűnést keltett egy a Rókus-hórház keresési titi megfigyelő osztályában elkövetett gyilkosság. — mert a tettet a felügyelő hanyagságának, felelősségének tudhatni be. Történt ugyanis, hogy Beer Géza topolyai kereskedő-segédet a hatóság fölküldötte a Rókus-hórház megfigyelő osztályába, mert Topolyán a hatóság közveszélyesnek deklarálta. De a hórházban szék lévő a hely, három, szintén megfigyelő által lévő esendes beteggel zárták egy cellába, a hol Beer mindinkább kezdett nyugtalanodni, társait zavarta, a szobából is mi csak keze nyége esett, mindent kidobált az ablakon s társait megfojtással fenyegette az esetre, ha őt ezért elárulnák. Átvették őt egy másik cellába, a hol Gerstner János budai fűszerkereskedő titi megfigyelés alatt. Itt is nyugtalanodott s végre m. hó 28-án reggel Gerstnert megfojtva találták. A midőn kérdezték, hogy tudja-e, mikép ő embert ölt, azt felelte, hogy: „Tudom hát, mert akartam.” „Es mért bántotta ezt a szegény embert?” „Hehehe! Megfojtottam, — feleli a topolyai örült — mert nem akart nyomtatós lá lenni. Bolond volt, nem kár érte. Eszembe jutott, hogy még nincs ki nyomtatva a buzánk, a mit odahaza learratunk. Hát, mondog, majd megnyomatom. Hívtam ezt a bolondot is, de nem akart nyomtatós lá lenni. Magam meg hogy nyomtassak meg annyi gabonát? Háromszor is mondtam neki, hogy jöjjen nyomtatni, de csak aludt tovább, mert bolond volt. Nagyon megharagudtam rá, mert magam nem tudtam kinyomatni a buzánkat. De meg se mozdult. Megfojtam a bolondját, jól odavágtam a falhoz, oda ni, hehehe! Még akkor se akart nyomtatós lá lenni, a bolond. Aztán megfojtam a torkát és megfojtottam a két kezemet. Rugdalozott, de még akkor se jött nyomtatni. Én magam csak nem vesződom annyi buzával, hát megfojtottam. Hehehe! — Nem is tudom, miért nem eresztétek haza, mikor még annyit kell nyomtatnom. — Nem vagyok én bolond!”

*** Véglegesítés.** Nemessányi Adél, áll. polg. leányiskolai r. tanítóno állásban Újvidéken végleg megörösítettet.

*** A lótenyészési fedezetelő ménállomások** alakítása tárgyában a földművelési miniszter korrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben tudatja, hogy a jövő évi állomások alakításánál az ideai ménlétszám lesz a mérvadó s új állomásokot csak akkor lehet szervezni, ha eről valamely község lemond vagy attól kelle indokok alapján elvonatik. Ennekövegy csupán azokat a községeket szőlítják fel nyilatkozatra, a melyek az ideai fedezetelő állomással bírnak. Ezek kötelesek szeptember hó 10-ig a megye alispánjához nyilatkozatot küldeni be, hogy kívánják-e továbbra is a ménlélmást. A méntelep-páratannak, a megye alispánja és a megye lótenyész-bizottságny elnökéből álló hármias bizottság szeptember 10—20-ig ül össze a megye székhelyén s a beérkezett nyilatkozatok alapján intézkedik az állomások elosztása iránt.

*** A 9 millió Thierry-féle örökség** tárgyában a szabadkai és nagybecskerei Thierry örökösök ezen ügy véglegzésével Dr. Szilassi Flópp szabadkai hírneves ügyvédet bízták meg, a ki is e napokban ezen ügyben Párisba utazik.

*** Az ó-kantizás** szerűs kertben a napokban gyvázatlan-ság következtében tüz öltöt ki, mely csakhamar 300 kereszt buzát elhamvasztott. A kár körülbelül 1200 forint s az egész szegény földművesek sutt. Bizosítva semmi sem volt. Szerencsére széleszen urakodott, mert különben alig lehetett volna az ott összerakott nagy mennyiség s 50—60 ezer frtot érő kalászos gabonát megmenteni.

„Édesem, hol volt az este?” „Kedvesem, nem jöhettek!” S az „édes” s a „kedves” elvegyál a beszéd árájában úgy, mint a többi szó, — minden tekintet nélkül arra, hogy bizelgész tartalmaz-e? „Jaj be szép ez a toalet!” — „Milyen jól áll ez a derék?” — „Ugy-e hogy édes?” — „Igazán ezek az apró „töpp”-ök benne olyan „édes”-ek...”

S a hízlekedő epithetonokkal váltakozva vegyűlnek a jöndülatu sértések, melyeknek semmi jelentőség nem tulajdonítatik. „Hűjöz hozzám kedvesem?” „Nem mehetek, sok a dolgom!” — „Ni, de csak egy perczre eljöhetsz.” — „Valóban egy percznyi időm sincs.” — „Oh, te majom!”

S ez a barátságos érinkezés, pajkos balmazkodás egyaránt járja férfiak, nők, szegények, gazdagok között. Nines rang, nines állás, nines pénz-különbösg... Csak egy van: felekezeti különösg; ez az egy elég sötét pont Baja társadalmi életének egén, hogy olykor homályt vessen szépségének minden ragzóó eszlágra. Ez az a két nézpont, melyről Baját szembőlve, — egyik fél sines megdögvé.

Az a különösg, hogy egy rendkívül nagy s tekintélyes száma a közönségnek „Il Allah, ha Allah-t” rehoz, a másik meg Konfuziust imádja, — ledonhethetlen válszafelt képez, — s nines az a polgári házasság, mely ezt egyhamar lerombolhatná.

A Mohamed híve nem tígít, de Konfuziús is makacs, s habár a faji jellegét rég lemosta a civilizáció hull-ma arez, modor s viselőiről, de képelemben az egyik fél még mindig görbe orral jár, a másik pedig deli s vitéz.

Egyaránt zenei esongése van a kijellett szóknak itt is — ott is, s ha Allah és Konfuziús egy, akkor megérti őket, — mert egyiképp zeng a zoloszma.

De mindazonáltal szeretlek téged Baja városa, szeretem hü-neidet és eronyedelt egyaránt, és hogy mennyire enzel ez az én szerelem-irántad, megmutatom azzal, hogy szép bölgyeidet megbámulom, megcsodálom ugyan, de meg nem fosztalak egyfoly som, — s ha az az illatos koszoru, melynek minden virága elbájöl — a szerelmes férfiszívek invasiójának áldozatul eskik, — én ebben az isztentelen s mégis isteni munkában fájdalom részt nem veszek, hanem megénekelem büsséges hagedűsként szépeid jó vagy balsorsát, ha mindjárt csak egy szerény „Hymen-hír” alakjában is.

(Folyt. köv.)

Piripócs.

CSARNOK.

Jótekonyszéltű műkedvelői előadás.

Ebben a forró holt szezonban kellemes intermezzo volt azon műkedvelői előadás, melyet Jauch tanító ur kedves növendékei rendeztek múlt hó 31-én, vasárnap a városi színházban.

Már tavaly adták jelét serdülő leánykánk annak, hogy ők is tudnak lekezelni a széprét és a jóért. Idén újabb bizonyítékát szolgáltatott annak. — De egyszerűsége megmutatták azt is, hogy a jótekonyság igazán szép erénynek gyakorlásáért nem riadnak vissza semmi fáradozástól. Most, a midőn a pihenésnek kellene szentelniök idejüket, tanultak, próbákra jártak naponként, gondoskodtak a jelmezről, csakhogy minélkiből sikerüljön előadásuk mert már a tanítójuk iránti szeretetük is legyőz minden akadályt.

És ime fáradozásuk meg is hozta gyümölcsét. Az előadás minden mozzanata igen szépen sikerült, a miben természetesen a rendezőnek is nem kevés az érdeme.

A „Bankár leánya” című 3 felvonásos kis színművet már tavaly is láttuk, szépen és jól adták akkor is és az idei előadás sem maradt el az akkori mellett. Volt Ida a jámbor szigorú nevelőnő hűen mutatta be; Schneiderbauer Elza (a bankár leány) hálálatlan szerep dacára is a régi szeretetreméltó maradt; Reichl Etelka Tekla növendék hálás szerepében teljesen megfelelt a kívánalmaknak.

A többi kedves növendékek, Simonits Anna, Goldfalm Eleonora, Dobák Berta, Thim Antalka, Kulmann Friederika, Molnár Ilon és Klemm Rózsa méltón sorozottak az előbbiekké mellé, bemutatva a leányok intézeti életét minden oldalról.

Az első felvonás végével Dobák Berta érzéssel szavalta el egy csinos költeményt.

Egyik legszebb pontja volt a műsorozatnak Gabányi „Level” című monologjának az előadás. Pataj Bella egészen beletalálta magát a kívánsói menyecske szerepébe, mindvégig ébren tudta tartani a közönség érdeklődését kelvess előadásával.

A „Hamupipőke” című dalművel meg a műkedvelők egészen meglepték a közönséget.

Operettet műkedvelők még soha nem adtak Zomborban, és ime serdülő szépeink egy csinos kis operettet is hoztak színrre.

A czím szerepet Szabási Anna adta, a kit a természet oly hangzál áldott meg, melynek a színpadon mindenkor nagy becsé van.

De nemcsak a hangja, hanem játéka is tetszett. Ha mernők, ajánlanók neki az e téren leendő kiképzését, a siker kétségkivül el nem maradna.

Láng Zsófi és Pelikán Mari, a Hamupipőke mostoha testvérei mostoha szerepében is élvezni valót nyújtottak. A mama (Császár Istvánka) is megálta helyét.

Falcione Blanka, mint királyfi, ugy énekével, mint megjelenésével nagy tetszést aratott. A publikum, ha a színpadot nem olvassa, a női arcz daczára is azt hitte volna, hogy férfi az, a ki a Hamupipőkének annyira udvarolgat.

Szinger Berta, a tündér, valóságos tündér volt, az udvari hímőköt (Kaufmann Ilon és Staudacher Mari) bohókás dalai tetszettek, ugyszintén a ballet, melyet Kulmann Matild, Thim Karolina, Dalnai Jolán és Radics Jolán lejtettek.

Az egyetlen zongora darab igazán meghódította a közönséget. Nehéz, nyolcz kezes darabot adtak elő, de oly precizitással, hogy jobb előadást már kívánni sem lehetett. Igazán díszeset illeti a négy kedves zongorázót, Nagy Ilont, Szlávi Arankát, Thim Antalkát és Pataj Ellát. A programmba vett „Craoivienne” az idő előhaladottsága következtében elmaradt.

Meg kell emlékeznünk arról is, a kinek az előadás sikerében igen szép része volt, Jauch Ferenc tanító uról. A kedves kisasszonykák meg is mutatták, hogy a tanúgy lelkes munkásságuk érdemeit tudják méltányolni. A dalmű második felvonása után, midőn a közönség kihívta a rendezőt, a szereplők nagy koszorut nyújtottak át, melynek szalagján a sorok voltak olvashatók: „Jauch Ferenc tanító urnak örökké hálás tanítványai.”

Az előadás folyamán nem is hiányzott a taps, zajosan hívták ki gyakran egyik-másik szereplőt.

Csupán az bántotta az illúziót, hogy minduntalan jártak a közönség szemelátára a kis szereplők a nézőtérrel föl a színpadra avagy onnét vissza.

De hát hely! az ily csekélység nem is ötlött mindenkinek a szemébe, oly nagy volt azon hatás, melyet az előadás keltett.

Valóban ösztönten gratulálhatunk a kedves szereplőknek, kik bizonyára nem egyszer fognak még ily élvezetes előadásban gyönyörködtetni.

— Igazán nem is vagyok rá kívánsi — veté oda közönyösen Andor.

— No iszen nem is igen érdemes a kívánsiságra, hanem hogy mégis megtudja — — —

— Hát ki volt?

— Nem találja el? — enyelge Sándor bácsi.

— Anyira csak még sem tartom érdemesnek, hogy még a fejemet is törjem fölötté — válaszolt mogorván Andor.

— Pedig könnyen kitalálható; az volt, akitől a levelet is kaptam, amit a tüzest alkalmával ott felejtett a padon hehehehe; — Galambos! — kiált fel meglepetten Andor.

— Igen ő volt. Az ön elutasása előtt fél órával kereste önt és még tegnap délelőtt is itt tartózkodott; csak tegnap délelőtt utazott el — gondolom szülőihez, mint Fenyvesnek írta — hanem hát én azonnal átlátam a színt; tudtam, hogy nem lesz jó vége, ha önnel találkozik, ezért kellett önmagam elutazni. — — —

E pillanatban egy szolgáló jelent meg a kis szobában egy névjegyet nyújtva át Andornak.

Andor egy pillantást vetett a névjegyre, aztán rohant ki a folyosóra és magánkülv borult barátjának, Galambos dokornak nyakába, ki szívesen öléssel viszozta e nem várt fogadtatást.

Galambos a szomszéd faluból egy eselédet küldött át még az este, hogy megtudja, vajjon Andor otthon van-e már, ki midőn igenül választást tért vissza, Galambos már korán reggel kocsira ült és sietett, hogy Andort még reggeli előtt otthon találja.

Andor egyszerre elfeledte Sándor bátyját, Fenyvesit, völegényi állapotát, mindent-mindent; csak az telté el egész lelkét, hogy karjai között van az ember, ki Saroltát kigyógyította, ki az ő javáért mennyit fáradozik és aki minde me fáradozásáért a legtöbb kellemtelenséget kényserült eltréni. Soha alkalmasabb pillanatban Galambos nem nyhatott volna be Andorhoz; a szerencse Isten asszonya maga vezrelte őt e pillanatban; éppen akkor, mikor Andor Sándor bátyjától arról értesült, hogy miért kellett neki elutazni, mint igyekezett Sándor bácsi a két jó barát találkozását megakadályozni stb. stb.

Éppen arra volt Andor szíve hangolva, hogy mindent megbánjon. Bántotta őt Sándor bácsi fondorkodása barátjával szemben és már éppen kiakart ellene kelni, mikor Galambos megjelent.

Nem kísértém meg a két jó barát viszontlatásának jelenét tovább esztelni; csak annyit jegyzek meg, hogy míg ez az ölékkel tartott, Sándor bácsi eltűnt, anélkül, hogy valaki őt észre vette volna.

Galambos hamar kapaciztatta Andort, ami igen könnyen mérhető Andornak utóbbi időkben kiállott izgalmaiból. A két jó barát hamar megállapodott abban, hogy ebéd után azonnal együtt fognak Saroltához utazni. Addig is Galambosnak pontos részletességgel el kellett mindent mondani, amit csak Saroltáról tudott.

Egész elbeszélése alatt azonban egy szóval sem érintette Berényi Gizellát, a ki meg az ő szívébe dobta az öszköt. Az ő ezéja most csak az volt, hogy Andort visszagyógy Saroltához. — — —

Déli 12-re harangozott a város tornyaiban, midőn Andorhoz a levélhordó lépett be és a többi között Berényi levelét is neki kézbesítette.

A két ifjú egyszerre kutatott a levelek között, mire Andor örömtől rezgő hangon fölkiált: „P...ról!” és mohón szakítá föl a gyenge borítékba zárt levelet.

Galambos figyelemmel vizsgálá Andor arczvonásait, míg ez a levelet olvásá és e vonásoktól tudta meg, hogy a levél igen kedvezőtlen tartalmu lehet.

Andor arca, hol falféher — hol vérvörös színt játszott, — végre fájdalmasan felkiáltott: „Végem van; ki vagyok tisztvis!” — és tehetetlenül rogyott a panagra. Galambos lázasan kapott a földre hullott levél után és gyorsan futott végig annak hányt vetett sorain, úgy hogy e tevékenységében teljesen magánkülv volt. Nem látott, nem hallott semmit, csak a levelet és annak düledöz betűit.

Már az utolsó soroknál tartott, midőn háta mögött egy tompa dörrénes rezgette meg a szoba levegőjét, utánna pedig egy horgés és fájdalmas nyögés.

Andor a levél által, melynek tartalmát már ismerjük, végig sértve és jogosan találya érezte magát. Elhez járult még Ferdinánd határozott tagadó válasza, mely szerint Saroltát többé meg nem kaphatja és ez a válasz éppen akkor, mikor már csakugyan teljes erejével azonnal lett volna, hogy visszatérjen a jó utra és hibáját — ha csak részben is — jóvá tegye, azon gondolatot ébresztették föl lelkében, hogy öngyilkossá lesz. És ezt a gondolatot ideges állapotában azonnal valóstította és felhasználva Galambos elmerültségét, revolverét fölkiáltva esendesen kihuzta és mellének szegezte.

A golyó azonban szerencsésére, amit megint ideges állapotának köszönhetett, vállába fúródott és Galambos rögtön ségtelen sietve a betétülő eselédéggel együtt Andort ágyba fektették, a golyót eltávolították és sebeit bekötözve minden ápolását Galambos magára vállalta.

Miután a beteget a kellő segélyben részesítette, értesítette az anyát, ki a háznak egészen messze fekvő részén lakott, a szerencsétlenségéről és megnyugtatta, hogy fiának semmi baja sem lesz; csak a nagymérvű vérvészletől lett gyenge és hogy a lehető leg-gondosab ápolást igényli, melyet azonban ő mint egykori tanuló-társa és jó barátja magára vállalt.

Körsöny bizalmát a nagy fájdalom dacára, melyet fia szerencsétlen tette neki okozott, Galambos azonnal megnyerte és így nem nagy fáradságába került Galambosnak őt is szövetségeseül terelvek kivételéhez megnyerni.

* **Óra-láz.** Fővárosi levelőznök írja: Valóságos óra-láz uralkodik jelenleg a fővárosban. Azok, akiket az eddigi, inkább fényűzésre mint közhasználatra való arany és ezüst zseborák folytonos javítását és igazítását igénylő pontatlanságukkal végig bosszantottak s ugyszóvalan kizsebelték, díszedekve mutogatják ismerőseiknek csinos új zseboráikat, melyek a laikust is egyszerű meglepetéssel meggyőzik a régi órák feletti számos előnyükről. És mi az ára? — kérdi az ismerős. — 6 frt 50 kr.! — A esodálkozás „ah” felkiáltása hangzik el mindenkinek ajkán, hogy ily potam áron jól járó zseborát leheszen kapni. Pedig így van. Csepp szédelgés sínes a doleghban. Hat év előtt, 1880-ban Eszakamerika Connecticut államában Waterbury városban 2 millió frt fölével nagyszabású vállalat indult meg azzal a céllal, hogy a mostani gyenge szerkezetű pontatlan és drága órák helyett új rendszer alapján erős és pontos járású s főként olcsó órákat lássa el az emberiséget. S ez sikerült is. A vállalat gyárában készült ugynevet „Waterbury zseborák”, nickelozást fedélben, elpusztíthatatlan erős szerkezettel bírnak s mindig pontos járásuak, ami főként abban leli magyarázatát, hogy szerkezetük sokkal egyszerűbb a réginek. A Waterbury óra kiváló jószágáról eléggé tanuskodik az a körülmény, hogy Angliában már 100 000 s Németországban 82 000 példányban van elterjedve. Magyarországra alig egy hónap előtt került, de a fővárosban és vidéken már is nagyszámú példányra kelt el. Az órárt egy a gyár mint a megbízott elárulták 3 évi jótállást vállalnak. Az esztelges óraszakos ronlások kijávítása ezen óráknál elenyésző esekélységbe kerül a régi órákhoz képest, például egy új rugó helyezésére csupán 35 kr. — A jó óráknak mint pontos időmérőnek fontosságát fejtgetni, ma már fölösleges: mindenki, még az egyszerű munkás is érzé annak szükségét s azért áldozatok árán is igyekszik megszerezni. El nem mulasztom említegetva, különösen a Szent István napi ünnepekre nagy számmal felrúdló vidéki közönséget figyelmeztetni, hogy ha maradólag becsü, valóban pénzért és hasznos tárgyat akar emléküni a fővárosból, vegyen magának egy Waterbury zseborát s ne dolja ki a pénzét talán olcsóbb, de mit sem éri huzatalan eszeselésekért, melyeket ilyenkor uton-utótlán rátáknálnak a tapasztalatlan vidékiekre.

* **Egy orvos a fogak ápolásáról.** Tekintettel arra hogy mostanában a legtöbb szájgyógyászati hamisítják, olvasónk érdekében indította éreznük magunkat, az e napok ban megjelent „A száj” című füzetből egy rövid részletet reprodukálni oly kívánsággal, hogy az ohajított eredmény minél bővebben jelentkezzék. Dr. Pápay Ernő, az említett közhasznú mű szerzője, többek közt a következőket mondja: „Sohal sem követnem el annyi vizsálést, mint a száj-és fogközvetőszerkezt terjesztésénél. A legkétesebb értékű folyadékok, nagyhangzús szavakkal és frázisokkal magasztaltatnak fel például: „Nincs többé fogfájás. — Egy perec alatt vakító fehér fogak” — 500 frot annak a ki fogvizem használata után még fogfájást kap” stb., és a t. közönség az ily díszesneknek rendszerint fölül, anélkül hogy meggondolná, miszerint ezek a „vakító fehér fogak” ily szerkezt folytonos használata mellett idő előtt tönkre mennek, mindezek a szájrívész és paszták nagybörészt gyenge vagy ártalmas utánzatint a kipróbált Popp-féle Anatherin szájrívész és fogpótlék, vagy különféle savakból összeállított készítmények, melyek előbb utóbb meg az azzét is elpusztítják. Ez idő szerint a legjobb szájrív a dr. Popp-féle Anatherin szájrívész és valóban rendkívül esodálkozom hogy a közönség, melynek a 40 év óta közismert dr. Popp-féle termékek minden gyógygátlar rendelkezésre állnak, más szerkezt is használ.”

* **E lap nyomdájában egy jól irni-olvasni tudó flu tanonezult felvételük.**

Nyilatkozat.

Alulírottak ezennel kijelentjük, hogy Városvy László — és Kulmann Lajos urak között feimforgott ügy szabályszerint elintéztést nyert.

Zombor, 1887. augusztus 1-én.

Kubitska Hugó

Putnik Rezső

mint Városvy László megbízottjai.

Irodalom.

— **Buzavirágok-Keringő.** Mattyasovszky Fanny, Ide-oda típegő, Stark Nándor. Két új zenemű, zombori termék fekszik előttünk, és ismételen azon kellemes tapasztalatra jutottunk, hogy a Dopfner Marsh és Bácsai keringő megjelensé nem szüntette meg a lelkesedést, mely városunk zeneművelő közönségében, különösen a sepek nemben lábra kapott. A Buzavirágok című keringő rutinirrozott zenésre és szerzőre vall. A dallamosság, amely egyik főkélléke a tánczenének, meg van benne oly mértékben, mintha azt Strausz a walez-király maga írta volna. Szerzője Mattyasovszky Fanny urhölgy a közönség kedvence. Azonban ha személye nem is jöhetne tekintete az a művet kell áttekinteni, s lelki szemünk előtt ott látjuk a szakavatott szerzőt. Kellemes fül-bemésző, harmonikus zene, meglépő fordulatok, kitünő kifogás nélküli átmenetek és szigorú ritmus. Ez az, ami fentemlített szerző darabjait, az eddig megjelentek közül kiemeli, s ami fő eredeti motívum van benne bven. — **Ide-oda.** Típegő, Stark Nándor. Nem ismeretlen már közönségünk előtt. — A mult színi idény alatt volt alkalma hallhatni és elismeréssel adozni a művész hegedűsnék. És Stark nem volt halálatlan a zombori hölgyközönséggel szemben. Műve ennek van ajánlva. Meggyvünk győződve róla, hogy zenekedvelő közönségünknek, mely e művel szemben pártolását már is sepek módon kimutatta, nagy élvezetet fog nyújtani. Mindkét mű Hecht Márkné kiadásában jelent meg. Előbbinek 1 frt, utóbbinak 60 kr. az ára.

— **„Képes Családi Lapok”** 45-ik számának tartalma: Tört száryakkal. (Elbeszélés, folyt.) Br. Horváth Miklóstól. — Dalok. (Költemény.) Inezédi Lászlótol. — A hivatás áldozata. (Humorosz.) Elemértől. — Gyapot a király. b. gy. tol. — Gondolat töredék. — Szent Mihály. (Regény, folyt.) Werner E. tol. Fordította: Brankovics György. Bucsú az ifúságtól. (Költemény.) Mikolezy Frigyesztől. — Francia jelszavak 1788. óta. br. — gy. tol. — A boldog házások. (Rajz.) Szendrőitől. — Képeink. — Mindenféle. — Melléklet: „A szökevények.” (Regény, folyt.) V. Gaal Karolintól. I. 65—80 oldal. Előfizetheti: Málnér Vilmosnál, Budapest IV. ker. papnövelde-utca 8. szám. Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

— **Megjelent az „Olvasó kör”** regényfolyóirat 23-ik füzeté, mely „A gályarab menyasszonya” ez történeti regényt közli. — Egy évbén 24 ily füzet jelenik meg. Ára félévre 3 frt. Megjelenik Budapestben (Ferenc-József rakpart 16. szám.)

NOVELLATÁR.

Szív és — pénz.

— Elbeszélés a társadalmi életből. —

Írta: KRÁUSZ BERNÁT.

(Folytatás.)

— Nos, kedves öcsém, vevé föl a szót nyájás mosolya kíséretében Sándor bácsi — most hát megnevezem azt, akit tegnap elhallgattam.

(Folyt. köv.)

Menet-rend.

Érvényes 1887. évi június hó 1-étől.

Budapest, Zimony, Belgrád.				
Állomások	502. kel. expr.	506. szem. v.	504. gyors v.	512. omn. v.
Budapest indulás	5.38	8.00	2.28	9.15*
Szabadka érkezés	8.54	1.03	6.06*	5.00* 508. szem. v.
indulás	8.59	1.46	6.18*	6.15
Csantavér	—	2.29	—	6.42
Topolya	—	3.05	6.52*	7.47
Hegyes Feketehegy	—	3.42	7.11*	7.31
Verbász Kula	—	4.11	7.25*	7.54
O-Kér	—	4.39	7.41*	8.16
Kiszács	—	5.06	—	8.34
Ujvidék (vendéglő)	10.51	5.55	8.18*	9.06
Zimony érkezés	12.19	9.04*	9.53*	11.18
Belgrád érkezés	12.32	9.31*	10.10*	11.35

A Budapestről Belgrád felé közlekedő vonatknál az 512. számú vegyes vonat Szabadkától mint személyvonat közlekedik.

Belgrád, Zimony, Budapest.				
Állomások	501. express	503. gyors v.	513. vegy. v.	507. szem. v.
Belgrád indulás	2.34*	5.35*	5.55*	5.16
Zimony indulás	2.48*	6.03*	6.30	5.48
Ujvidék	4.23*	7.44	9.54	8.12*
Kiszács	—	—	10.30	8.35*
O-Kér	—	8.15	10.57	8.54*
Verbász Kula	—	8.31	11.30	9.18*
Hegyes Feketehegy	—	8.45	11.55	9.37*
Topolya	—	9.04	12.36	10.05*
Csantavér	—	9.21	1.04	10.26*
Szabadka érkezés	6.08	9.41	1.45	10.53*
indulás	6.10	9.53	2.25	11.23*
Budapest érkezés	9.40	1.42	7.30*	6.50

A Zimonyból Budapest felé közlekedő 513. sz. vonat Szabadkánál mint vegyes, onnét Budapestig mint személyvonat közlekedik, valamint az 507. sz. személyvonat Szabadkáról mint vegyes vonat közlekedik Budapest felé.

Szabadka-Baja.		
Állomások	2512. vegy. v.	2502. szem. v.
Szabadka indulás	5.45*	2.45
Csikéria	6.32	3.20
Bács-Almás	7.18	3.52
Bikity Borsód	8.02	4.26
Baja érkezés	8.52	5.02

Baja-Szabadka.		
Állomások	2501. szem. v.	1511. vegy. v.
Baja indulás	10.26	6.50*
Bikity Borsód	11.05	7.51*
Bács-Almás	11.45	8.47*
Csikéria	12.10	9.21*
Szabadka érkezés	12.40	10.00*

Szabadka-Eszék-Villány.			
Állomások	812. vegy. v.	804. szem. v.	803. szem. v.
Szabadka (vendéglő) indulás	5.25*	2.10	6.40*
Tavankút	6.05	2.50	7.20*
Bajmók	6.33	3.21	7.49*
Nemes-Militics	7.24	4.10	8.42*
Zombor	8.05	4.53	9.27*
Prigl. Szt.-Iván	8.40	5.28	10.02*
Szonta	9.02	5.52	10.24*
„Gubos (vendéglő)	9.21	6.11*	10.43*
Dalya	10.59	7.48*	12.02*
Brod érkezés	—	—	4.04*
Eszék	12.33	8.50*	4.21*
Villány	3.47	—	6.35*

NYILTÉR.*)

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legjobb asztali- és Udító ital,
kitűnő hatásának bizonyult köhögésnél,
gögehajknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlebad és Budapest.

*) E rovat alatt közlötteként nem vállal felelőséget a szerk.

Felelős szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:
DR. MOLNÁR GYULA.

HIRDETÉSEK.

Olcsó tűzifa.

Van szeresének a t. cz. közönségnek tudomására hozni, hogy a tűzifa árakat leszállítottuk, és pedig

a vasut melletti raktárunkban kapható:

szlavoniai szil hasábfá 4 kbm. 10 frt.
(a pályaudvaron) vagonokban 100 mfm. 60 frt.

a csatorna melletti raktárunkban száraz, jó minőségű

ceserhasábfá 4 kbm. 13 frt.
bácska szil hasábfá 12 frt.

Ezenkívül nyagant

gyertyán-fa, bükk-fa, tölgy-fa, dorong-fa, puha-fa.

a legjobb minőségben a régi áron kaphatók.

Tisztelettel

ROHEIM TESTVÉREK.

1-6

A legjobb cigarettá-papír a világon
LE HOUBLON
francia gyártmány.
Cavley és Henrytől Párizsból.
Unasoktól mindenképp vásárolni.
Ezen papírt dr. Paul J. de Longue H. dr. Luyman R. arak vegyesen használják, és pedig egyenlően, legmódszeresen ajánlják, és pedig kitűnő minőségű és abszolút tisztaságú papír, és mivel semmiféle élelmezési anyagot nem tartalmaz, mely az egészségre károsítást okozhatna.
Kavley és Henrytől Párizsban.
12, rue de Valenciennes, PARIS.

A rettentő veszteségek,

melyeket a nagy londoni vasbutor-gyár Goddridge Brothers and Comp. a Glasgovi bank legutóbbi jelentéseinek bukása által szenvedett, annyira megrögzítette azt, hogy elhatározta magát, a gyártást megszüntetni és a tomesegen készletben levő, minden kiállításra az arany éremmel kitüntetett vas-butorokat a gyári árnak 1/4 részéért véglegesen eladni.

Ezennel ajánlom a nálam bízományban levő 100 darab vas-ágy

előre beküldött ár mellett.

HEMMER S., gépraktár

Bécs, Landstrasse, Krieglbergasse.

Főképen nyáron és télen a vaságyak sokkal praktikusabbak mint a fa-ágyak, mivel azok semmiféle fertőt, vagy tisztáltságot nem tartalmaznak, s sokkal tartósabbak mint utóbbiak.

6467. szám.
kíg. 887.

Hirdetmény.

A vízjogi törvény 1885. XXIII. t. cz. 191. §-a, valamint ezen törvény végrehajtása tárgyában a Nagyméltóságú földmívelés, ipar és kereskedelmi és a közmunka és közlekedési magy. kir. Miniszter urak által 1885. évi December 31-én 45689. sz. alatt kibocsátott általános rendelet alapján felszólítottam a város területén fennálló vízművek és víz használati jogosítványok tulajdonosait, hogy a jogosítványaikra vonatkozó engedélyt 1888. évi február hó 1-ig nálam írásban mutassák be, vagy pedig írásban igazolják azt, hogy vízműveik 1866. évi január 1-je óta háborítatlanul fennállanak a nélkül, hogy mások jogosult érdekei sértenek, és mint ilyenek az illetékes hatóságok által károsaknak tuládtattak volna. Megjegyeztetik, hogy a bejelentések a vízjogi-törvény 151. §-ának második bekezdése értelmében bélyegmentesek.

Ezen bemutatási, illetve igazolási kötelezettség mindenben hatósági engedélyre szoruló vízmunkálat tulajdonára kiterjed, tehát öntözési, lecsapolási, ármentesítési, ipari vállalatokra, malmokra, továbbá nyilvános és magán vízvezetésekre, nyilvános és magán csatornákra, mesterséges víztartókra, védgátakra és zsilipekre egyaránt érvényes.

A cikk jogosítványukat igazolni nem tudják, vagy igazolás végett a fent kitétt határidő alig nem jelentkezőknek: azoknak vízművei az idézett törvény 191. §-a értelmében nem létezőknek fognak tekintetni, s az ily vízművekre nézve a vízjogi törvény 163. és következő szakaszai és a hivatkozott miniszteri általános rendelet 3-32 §§-ai lesznek alkalmazandók.

Kelt Zomborban, 1887. évi július 29-én.

Vukicsevics Péter,

Zombor szab. kir. város polgármesteri helyettese.

HECHT MARKNÉ kiadásában
éppen most jelent meg
„Buzavirágok-keringő“
zongorára szerző Mattyasovszky Fanny.
Ára 1 frt.

„Ide-Oda“
típegő
zongorára szerző Stark Nándor.
Ára 60 kr.

BUDAI
Rákóczy
KESERŰFORRÁS
mint biztos gyógyhatású lasha/öszér van ajánva a legelőkelőbb orvosok által alibesti hántalmaknál, vértörlésnél, aranyérel máj-, vese- és görvél-bajoknál; láz-, kösz-, vény-, bőrküts, székrekedésnél stb.

Kapható minden gyógyszerertán és fúszkereskedésben.

A tulajdonosok: **Losser Testvérek Budapest.**

Cigaretta-ágyaknak.
A „Braunstein Frères“ gyára (Paris 65 Boulevard Exelmann) által készített cigarettá-papír az ide mellényomattal gyári jeggyel

Les dernières Cartouches.
az osztrák-magyar bírálótan legelőbb tudományos tekintélyű által is összehasonlított vegyelmézes alapján mint tökéletesen mentes minden az egészségnök ártalmas anyagotól és a létezők között a legkényesebb és legkitűnőbb cigarettá-papírnak ismerlett el.

Miután nálunk is azon meggyőződés terjed, hogy a cigarettá jósága első sorban a papír minőségétől függ, annál fogva a „Les dernieres Cartouches“ papír mindig kedveltebbé válik és minden ilyenmü ezikkét árszükségletét káplato.

Vatolli csak azon papír, melynek etímettje az ide mellényomattal rajzhoz hasonló és „BRAUNSTEIN FRERES“ ezeget viseli.

Hogy osztrák-magyarországi vévüt e gyár pontosan kiszolgálhassa,
„Braunstein Frères“
keresked. törvényszékkleg bejegyzett cégé alatt
BÉCSBEN, II. Negerlogasse 8. szám alatt gyári raktárt nyitott.